

Örgütsel dayanıklılık kavramı: Bibliyometrik bir analiz

The concept of organisational resilience: A bibliometric analysis

Şerif Durmuş¹

Öz

¹Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Karaman, Türkiye, serifdurmus@kmu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-1906-5528

Bu araştırma, "örgütsel dayanıklılık" kavramı üzerine yapılan çalışmaları bibliyometrik bir açıdan incelemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın amacı, bu kavram hakkında genel bir bakış açısı oluşturmak ve gelecekte bu kavram üzerinde çalışacak araştırmacılar için kavramsal bir altyapı oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda, veriler Web of Science (WoS) veri tabanından alınmış ve bibliyometrik analiz yöntemiyle analizleri yapılmak üzere R Studio/Biblioshiny ve VOSviewer programları kullanılmıştır. WoS veri tabanında "organizational resilience" anahtar kelimesiyle yapılan aramada, 2000 ile 2024 yılları arasında yayımlanan 480 çalışma tespit edilmiştir. Elde edilen çalışmalar; yazar, atıf, ülke, kurum ve anahtar kelimeler açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, en fazla yayına sahip yazar G. Prayag, (8 yayına sahip) olup, en fazla atıf alan yazar ise T. E. Beck, (855 atıf) olmuştur. Araştırma alanıyla ilgili makalelerin en çok yayımlandığı dergi Journal of business research olurken, en fazla atıf alan ülke ise ABD (3811 atıf) ve en sık kullanılan anahtar kelime "organizational resilience" (169 kez) olmuştur. En fazla atıf alan kurum ise University of North Carolina (882 atıf) olarak belirlenmiştir. "Örgütsel dayanıklılık" kavramı üzerine yurtdışında çok sayıda çalışma yapılmışken, Türkiye'de bu alandaki çalışmaların sınırlı olduğu gözlemlenmiş ve bu araştırmanın, konu ile ilgili yapılacak çalışmalara kılavuzluk yapacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Dayanıklılık, Dayanıklılık, Web of Science, VOSviewer, Bibliyometrik Analiz

Jel Kodları: M10, M19

Başvuru/Submitted: 15/11/2024

Revizyon/ Revised: 3/01/2025

Kabul/Accepted: 19/01/2025

Yayın/Online Published: 25/03/2025

Abstract

This study examines the literature on "organisational resilience" from a bibliometric perspective. The goal is to provide an overview of the concept and establish a conceptual framework for future researchers studying this topic. For this purpose, the data were extracted from the Web of Science (WoS) database and analysed using the bibliometric analysis method with R Studio/Biblioshiny and VOSviewer. A search in the WoS database using the keyword "organisational resilience" resulted in 480 studies published between 2000 and 2024. The selected studies were analysed regarding authors, citations, countries, institutions, and keywords. According to the findings, the author with the most publications was G. Prayag (8 publications), and the most cited author was also T. E. Beck (855 citations). The Journal of Business Research was the journal that published the most articles related to the research area. At the same time, the most cited country was the USA (3811 citations), and the most used keyword was 'organisational resilience' (169 times). The institution with the most citations was the University of North Carolina (882 citations). While many studies have been conducted on the concept of "organisational resilience" abroad, it has been observed that studies in this area are limited in Turkey, and it is expected that this research will guide the studies to be conducted on this topic.

Keywords: Organisational Resilience, Resilience, Web of Science, VOSviewer, Bibliometric Analysis

Jel Codes: M10, M19

Atıf/Citation: Durmuş, Ş., Örgütsel dayanıklılık kavramı: Bibliyometrik bir analiz, bmij (2025) 13 (1): 49-69 doi: <https://doi.org/10.15295/bmij.v13i1.2484>

Extended Abstract

The concept of organisational resilience: A bibliometric analysis

Literature

Organisational resilience refers to organisations' response, adaptation, and transformation to economic, political, social, and environmental uncertainties and crises. In recent years, it has become increasingly important to consider global crises such as the COVID-19 pandemic, regional wars, and climate events due to global warming. Indeed, it is seen that the concept has been frequently mentioned in studies during the pandemic (COVID-19) period (Grim, K. ve Markström, U. 2024; Canwat, V. 2024; Lu, S., ve Chan, W. K. 2024; Maalouf vd., 2024; Kim vd., 2024; Horák, P., ve Špaček, D. 2024). In the literature, studies indicate that organisational resilience is not limited to crisis and uncertainty but is also related to organisations' innovative and flexibility-oriented strategies (García-Valenzuela vd., 2023; Kuzgun ve Gözükar, 2023; Kurunç, 2023; Do et al., 2022; Okun, 2022; Küni, 2020). Similar studies have revealed the contribution of digital capabilities and digital innovations to organisational resilience (Forliano et al., 2023; Santos et al., 2023; Xie et al., 2022; Pratono, 2022; Zhang et al., 2021; Li et al., 2021). However, workforce diversity (Yamauchi & Sato, 2023; Kim et al., 2021; Duchek et al., 2020), employee empowerment (Van den Berg et al., 2022), encouraging strong leadership (Jamis & Dael, 2024), and work-life balance (Novianti et al., 2024) have been found to have positive effects on organisational resilience. There are bibliometric studies on 'organisational resilience' in literature (Mehta et al., 2024; Jiang et al., 2024; Abdullahi et al., 2023; Ma et al., 2022; Zhang et al., 2022; Tolay & Güleriyüz, 2022; Silva-Santos & Mueller, 2022). This study focused on articles in the Web of Science database until 2024 in the fields of 'management' and 'economics' indexed in the SSCI, ESCI, and SCI-EXPANDED indexes. R Studio/Biblioshiny and VOSviewer were used for the bibliometric analysis. It differs from the bibliometric studies in the literature in that it shows the current trends in the research area, the years covered, the search criteria, and the programs used, and it is considered a contribution to the literature.

Research purpose and importance

Technological advances, social and economic developments, and unexpected situations such as wars and pandemics have made organisational resilience even more critical, and the concept of organisational resilience is becoming more widely studied. This research aims to examine the studies in the literature on the concept of "organisational resilience" from a bibliometric perspective, to create a general perspective on the concept, and to create a conceptual infrastructure for researchers who will study the concept in the future.

Contribution of the article to the literature

The research presents the status of all publication types related to the concept in the WoS database and the entire period from 1992, when the first publication occurred, to the present day. In this context, the research contributes to the literature. The technique of bibliometric analysis, which is widely used in the social sciences, involves identifying the main themes in a particular field and subject and conducting a comprehensive review of the literature (Durmuş, 2023: 369). The bibliometric analysis includes revealing data such as author, citation, institution, journal, and keyword using text mining applications and revealing important subject aspects for later research (Zhang vd., 2022: 624). The WoS and Scopus databases are frequently utilised in studies employing bibliometric analysis techniques, given that they contain the requisite detailed data. Various analytical tools are used to examine data extracted from these databases. One of these programs, VOSviewer, is frequently preferred because it can create maps that are easy to understand and interpret and is helpful in terms of functionality (Van Eck ve Waltman, 2010: 523). The research covers studies conducted up to 17.10.2024 and included in the Web of Science database. The Web of Science database was searched using the keyword "organisational resilience" and selecting "all fields". The Biblioshiny interface of the R-Studio program and the VOSviewer program were used for bibliometric analysis and the creation of network maps.

Research type

The study is a research article based on a comprehensive review of the literature on organisational resilience and an analysis of the literature publications using a quantitative research design.

Research problems

The questions sought to be answered within the scope of the research are listed as follows:

- a) What is the total number of studies on the concept of organisational resilience?
- b) Who are the authors who have conducted the most studies on the concept of organisational resilience?
- c) Who are the most cited authors on the concept of organisational resilience?
- d) Who are the most cited co-authors on the concept of organisational resilience?
- e) Which institutions have conducted the most studies on the concept of organisational resilience?
- f) What are the institutions most cited for the concept of organisational resilience?
- g) What are the most frequently used keywords related to organisational resilience?
- h) Which countries do the publications on the 'organisational resilience' concept belong to?
- i) What are the most cited articles on the concept of organisational resilience?

Data collection method

The data obtained were examined in terms of author, citation, country, institution, and keywords. The Biblioshiny interface of the R-Studio program and the VOSviewer program were used for bibliometric analysis and the creation of network maps. The obtained data and network maps were interpreted.

Research model

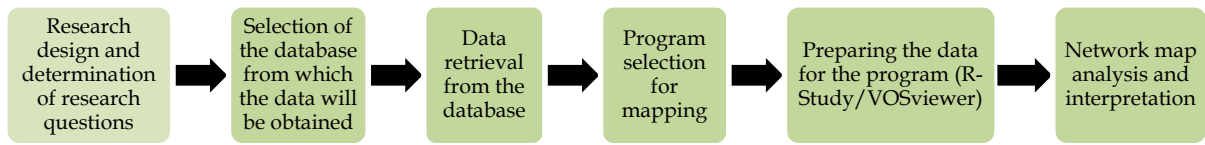

Figure 1: The path followed in the research

Results of the article

A search in the WoS database using the keyword "organisational resilience" resulted in 480 studies published between 2000 and 2024. According to the findings, the author with the most publications was G. Prayag (8 publications), and the most cited author was also T. E. Beck (855 citations). The country with the most citations was the USA (3.811 citations), and the most frequently used keyword was "organisational resilience" (169 occurrences). The institution with the most citations was the University of North Carolina (882 citations).

Suggestions based on results

The study includes the most cited authors, publications, journals, and the most used keywords in organisational resilience publications. The study is expected to guide researchers in researching organisational resilience. In addition, in future research to be conducted from a bibliometric perspective, it is recommended to include databases such as Scopus, PubMed, TÜBİTAK ULAKBİM, YÖK Thesis Archive as well as publications such as books, book chapters, and proceedings other than articles. In addition, including studies published in indexes other than SSCI, ESCI, and SCI-EXPANDED and outside the field of management and business administration can be an essential contribution to facilitating the comparison and discussion of the results.

Limitations of the article

The research is limited only to the publications in the WoS database. The publications in other databases are excluded from the scope, and the situations arising from the WoS database constitute the limitations of the research. In addition, the limitations determined in the study (limiting the research area to 'management' and 'business', addressing only article-type publications and examining the studies scanned in SSCI, ESCI, and SCI-EXPANDED indexes) narrow the general scope of the research.

Giriş

Örgütsel dayanıklılık, örgütlerin ekonomik, politik, toplumsal ve çevresel belirsizlik ve krizlere karşı göstermiş olduğu tepki, adaptasyon ve dönüşümünü ifade eden, her geçen yıl daha fazla dikkat çeken bir kavramdır. Küresel ölçekte ekonomik belirsizlikler, savaşlar, doğal afetler, salgın hastalıklar ve dijital dönüşüm gibi kesinti ve belirsizlikler, örgütlerin varlığını tehdit eden ve sürdürülebilirliğine zarar verebilecek durumlar olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, örgütsel dayanıklılığın güçlendirilmesi, yalnızca olumsuz çevre koşulları ve olası krizlerle başa çıkma kapasitesini artırmakla kalmayıp aynı zamanda dinamik çevre koşullarına hızlı adaptasyonu, dönüşüm yeteneğini ve yenilikçi fikirlerle güçlenerek sürdürülebilirliği sağlamayı da mümkün kılmaktadır.

Teknolojideki ilerlemeler, sosyal ve ekonomik gelişmelerin yanı sıra savaşlar ve pandemiler gibi beklenmeyen durumlar, örgütsel dayanıklılığın önemini daha da artırmış ve bu kavramı giderek artan bir şekilde ilgi odağı haline getirmiştir. Nitekim kavramın pandemi (COVID-19) dönemi ile çalışmalara sıkça konu edildiği görülmektedir (Grim, K. ve Markström, U. 2024; Canwat, V. 2024; Lu, S., ve Chan, W. K. 2024; Maalouf, Chahine, Abi Aad ve Kertechian, 2024; Kim, Jeong, Bae ve Gong, 2024; Horák, P., ve Špaček, D. 2024).

Alan yazında örgütsel dayanıklılık kavramının sadece kriz ve belirsizlikle sınırlı kalmayıp örgütlerin yenilikçi ve esnekliğe dönük stratejileriyle ilgili olduğuna dair çalışmalara rastlanmaktadır (García-Valenzuela, Jacobo-Hernandez ve Flores-López, 2023; Kuzgun ve Gözükara, 2023; Kurunç, 2023; Do, Budhwar, Shipton, Nguyen, ve Nguyen, 2022; Okun, 2022; Künü, 2020). Benzer şekilde yapılan çalışmalarda, örgütlerin sahip oldukları dijital yetenekler ve dijital anlamdaki inovasyonların örgütsel dayanıklılığa katkısı ortaya konulmuştur (Forliano, Orlandi, Zardini ve Rossignoli, 2023; Santos, Liguori ve Garvey, 2023; Xie, Wu, Palacios-Marqués ve Ribeiro-Navarrete, 2022; Pratono, 2022; Zhang, Long ve Von Schaewen, 2021; Li, Zhong, Zhang ve Hua, 2021). Alan yazından görüldüğü üzere örgütsel dayanıklılık bağlamında stratejik esneklik ve inovasyon, örgütün imkân ve kabiliyetlerini artırarak rekabet avantajı oluşturmada önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Literatürde “örgütsel dayanıklılık” ile ilgili bibliyometrik çalışmalara rastlanmaktadır. (Mehta, Pancholi ve Saxena, 2024; Jiang, Li, Liang ve Liu, 2024; Abdullahi, Mohamed ve Senasi, 2023; Ma, Liu ve Han, 2022; Zhang, Wang, Mi, Huang, Xiao, Shang, ve Wang, 2022; Tolay ve Güteryüz, 2022; Silva-Santos ve Mueller, 2022). Mehta vd. (2024), Scopus veri tabanından, 2010-2022 yılları arasındaki işletme ve muhasebe ile ilgili makalelerden elde ettikleri verileri VoSviewer programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Jiang vd.’nin (2024), Web of Science veri tabanından, 2018-2023 yılları arasındaki SSCI ve SCI-E’de taranan tüm yayın türlerinden elde ettikleri verileri CiteSpace ve VoSviewer programları ile analizlerini gerçekleştirdikleri görülmektedir. Abdullahi vd. (2023), Scopus veri tabanından, 1998-2022 yılları arasındaki “organizational resilience” veya “organizational sustainability” başlıklı makalelerden elde edilen verileri VoSviewer programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Ma vd. (2022), Web of Science veri tabanından, “organizational resilience” veya “resilient organization” veya “organizational toughness” kavramlarının geçtiği, 1990-2022 yılları arasındaki, İngilizce olan SCIE, SSCI, A&HCI, CPCI-S ve CPCI-SSH indekslerinde taranan, makale, bildiri ve erken erişim türündeki çalışmalardan elde ettikleri verileri CiteSpaceIII programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Zhang vd. (2022), Web of Science veri tabanında (“organization* OR organisation*) AND (resilience OR resiliency)) şartlarını sağlayan, 2003-2022 yılları arasındaki makale, inceleme ve erken erişim türündeki, yazım dili İngilizce olan, SCI-EXPANDED ve SSCI’ taranan çalışmaları filtrelemiş ve elde ettikleri verileri CiteSpace programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Tolay ve Güteryüz (2022), Web of Science veri tabanında 2022 yılına kadarki yönetim alanındaki makalelerden elde edilen verileri VOSviewer programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Silva-Santos ve Mueller (2022), Web of Science veri tabanında SSCI’ de taranan, “resilien” kelimesi geçen, 2014-2021 yılları arasındaki makale ve inceleme makalesi türündeki İngilizce olan çalışmalardan elde edilen verileri HistCite ve VOSviewer programları vasıtasıyla analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışma, Web of Science veri tabanında yer alan, 2024 yılına kadar “yönetim” ve “işletme” alanlarında yapılan, SSCI, ESCI ve SCI-EXPANDED indekslerinde taranan makaleleri hedef almıştır. Bibliyometrik analiz için R Studio/Biblioshiny ve VOSviewer programları kullanılmıştır. Araştırma, konuyla ilgili güncel eğilimleri ortaya koyması, kapsadığı yıllar, arama kriterleri ve kullanılan programlar açısından literatürde yer alan bibliyometrik çalışmalardan farklılaşmakta ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Örgütsel dayanıklılık kavramının giderek artan önemi ve araştırmacıların bu konuya olan yoğun ilgisi, araştırma konusunun belirlenmesinde önemli bir etken olmuştur. Bu bağlamda örgütsel dayanıklılık ile ilgili alan yazında kapsamlı bir inceleme yapılması ve alan yazında yer alan yayınların nicel araştırma deseninde ele alınarak analizi amaçlanmıştır. Bu amaçla verilere ulaşmak için WoS veri tabanından,

elde edilen verileri çözümlenmek ve görsel haritalara dönüştürmek için R-Studio ve VOSviewer programlarından yararlanılmıştır. Bibliyometrik yaklaşım ile ele alınan veriler yazar, atıf, ülke, kurum ve anahtar kelimeler yönünden incelemeye tabi tutulmuştur. Bu araştırmada, örgütsel dayanıklılıkla ilgili genel bir görünüm sunmak ve kavramsal bir çerçeve oluşturmak amaçlanmaktadır. Bu sayede, literatüre katkı sağlanması ve konuyla ilgili ileride yapılacak araştırmalara rehberlik edilmesi hedeflenmektedir.

Kavramsal çerçeve

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın konusu olan örgütsel dayanıklılık (organizational resilience) kavramı ile ilgili tanımlara ve alan yazın taraması sonucu ulaşılan bilgilere yer verilmiştir.

Örgütsel dayanıklılık

Dayanıklılık, ani durumlar, krizler, değişimler ya da olumlu gelişmeler karşısında hayatta kalabilmeyi, esneklik gösterebilmeyi, tekrar geri dönebilmeyi, daha ileriye sıçrayabilmeyi, toparlanarak durumdan dersler çıkartabilmeyi, içinde barındıran bir kavramdır (Christopher ve Peck, 2004:4; Luthans, 2002: 702). Literatürde dayanıklılık kavramının, ekoloji (MacArthur, 1955; Holling, 1973; Walker, Carpenter, Anderies, Abel, Cumming, Janssen ve Pritchard, 2002), psikoloji (Rutter, 1979; Garmezy ve Masten, 1986; Luthar, Sawyer ve Brown, 2006; Zolkoski ve Bullock, 2012), mühendislik (Hollnagel, Woods ve Leveson, 2006) gibi farklı disiplinlerde ele alındığı görülmektedir. Farklı disiplinlerde olmasına rağmen çalışmaların ortak noktası, beklenmeyen durumlara veya zorluklara karşı dayanıklılık konusunu incelemeleridir. Kavrama örgütsel açıdan yaklaşan çalışmalarda, örgütlerin ani değişimler ve krizlerle baş edebilme kapasitesi ve yeteneği olarak ele alındığı görülmektedir (Horne ve Orr, 1998; Vogus ve Sutcliffe, 2007; Kantur ve İşeri-Say, 2012; Kantur ve İşeri-Say, 2015). Genel olarak örgütsel dayanıklılık olarak ele alınan kavramın çeşitli çalışmalarda örgütsel dayanıklılık kapasitesi (Kuzgun ve Gözükara, 2023) ve örgütsel rezilyans (Aksoy ve Çakır, 2023; Yılmaz ve Yılmaz, 2022; Murat, 2021; Kalfaoğlu, 2020) şeklinde kullanımlarına rastlanmaktadır.

Örgütler dinamik pazar ortamında belirsizlikler, beklenmeyen durumlar, krizler veya değişimler ile karşı karşıya kalabilmektedir. Hayatta kalma ve sürdürülebilirliği sağlamada, karşılaşılan zorluklarla başa çıkabilme önemli bir husus olmaktadır. Bu noktada karşımıza örgütsel dayanıklılık kavramı çıkmaktadır. Örgütsel dayanıklılık Lengnick-Hall, Beck ve Lengnick-Hall'a (2011: 244) göre, örgütlerin karşılaşmış olduğu olumsuz, stresli, beklenmeyen durumlar ile baş edebilme ve bu süreçte ortaya çıkan fırsatlardan yararlanarak daha güçlü hale gelebilme yeteneğidir. Kavram, örgütlerin zorluklara karşı hedeflere ulaşmaya devam edebilmesi, yaşanan şoklar karşısındaki dayanıklılığı, uyumu ve dönüşüm kapasitesini ifade etmektedir (Barasa, Mbau ve Gilson, 2018: 491). Örgütsel dayanıklılık bilişsel, davranışsal ve bağlamsal yeteneklerin karışımından meydana gelmektedir (Lengnick-Hall vd., 2011: 245). Bilişsel dayanıklılık, bir örgütün zorlukların üstesinden gelmenin ötesinde tepkilerin anlaşılması, yorumlanması, analizi ve formülize edilmesine dair yönelimleridir. Bu yönetime sahip örgütler yaratıcılığı teşvik eder, yeni beceriler geliştirmek için fırsatlar arar. Davranışsal dayanıklılık, örgütün işleyişini sağlayan itici güçtür. Bu dayanıklılık, durum hakkında ayrıntılı bilgi edinmeyi, belirsizlikle karşılaşıldığında risk almaya, yeni fikirler denemeyi, sahip olunan kaynak ve yetenekleri verimli şekilde kullanmayı ifade eder. Bağlamsal dayanıklılık, psikolojik güvenlik, derin sosyal sermaye, geniş kaynak ağları, yaygın güç-hesap verebilirlik şeklindeki dört boyutun bir araya gelmesiyle kolektif hareket edilmesi ve çevresel belirsizliklere hızlı ve etkili yanıtlar verilmesi anlamına gelir (Lengnick-Hall vd., 2011: 246; Lengnick-Hall ve Beck, 2005: 750).

Kantur ve İşeri-Say (2012), beklenmedik durumlara uyum sağlama ve yenilikçi çözümler geliştirme olarak tanımladıkları örgütsel dayanıklılığın, sadece eski duruma dönme çabasıyla ibaret olmadığı bununla beraber fırsatları değerlendirebilme yeteneği olduğunu vurgulamaktadır. Kantur ve İşeri-Say (2012) çalışmalarında, örgütlerde dayanıklılığın ortaya çıkmasına neden olan ve dayanıklılığı artıran unsurları "algısal duruş", "bağlamsal bütünlük", "stratejik kapasite" ve "stratejik eylem" olarak ele almışlardır.

Örgütsel dayanıklılık, beklenmeyen durumlara karşı dayanma yeteneğinin yanında risk ortamlarına uyum sağlayabilmeyi gerektirmektedir. İstikrar ve değişim arasındaki uyum kapasitesi dayanıklılık kapasitesinin göstergesidir. Organizasyonel ve operasyonel sistemlerde uyum, sürekli değişen riskleri tanıma, bu risklere uyum sağlama, aksaklıklara direnç gösterme ve daha az uyum sağlayabilen rakiplere karşı avantaj elde etme yeteneğini beraberinde getirebilmektedir (McDonal, 2006; Starr, Newfrock ve Delurey, 2003: 59). Benzer şekilde Hollnagel (2015: 3), bir sistemin dayanıklılığının yanıt verebilme, izleyebilme, öngörebilme ve öğrenebilme şeklinde dört önemli unsurunun olduğunu, risklere karşı hazırlıklı olabilmenin mevcut sistemin tanınması, dayanıklı sistemlerin inşası, risklere doğru zamanda ve doğru şekilde yanıt verilebilmesi ve sürekli öğrenmenin gerekliliğini

vurgulamaktadır. Örgütsel dayanıklılık kriz anındaki tepkisel bir yetenek olmaktan öte, değişken koşulları avantaja dönüştürebilmeyi ve belirsiz çevre koşullarında sürdürülebilirliği sağlayan proaktif bir strateji olarak kabul edilmektedir (Khuan, 2024: 3; Handiantyo ve Prijadi, 2023: 332).

Örgütsel dayanıklılığı, insan kaynakları yönetimi, örgüt kültürü, liderlik, piyasa koşulları ve paydaşlarla olan ilişkiler gibi iç ve dış faktörler etkileyebilmektedir (Liu, Hu ve Huang, 2024: 5, Dong, 2023: 88). Küçük ve orta ölçekli işletmeler üzerine yapılan bir araştırmada, öğrenme odaklı örgüt kültürünün örgütün dayanıklılığını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir (Khan ve Farooq, 2021). Benzer bir araştırmada örgütsel dayanıklılığa sahip örgütlerin, çalışanların yeteneklerinin gelişimini desteklediği, bilgi paylaşımını teşvik ettiği ve kaynakları verimli kullanma eğiliminde olduğu görülmüştür (Beuren, dos Santos ve Theiss, 2022). Dinamik yeteneklerin, algılama, özümseme, koordinasyon ve özellikle inovasyonun örgütsel dayanıklılığı artırmada önemli etkileri olduğu ortaya konulmaktadır (García-Valenzuela vd., 2023). Örgütlerin karşılaşmış olduğu zorluklar ve belirsizliklerle mücadelede farklı bakış açıları ve sorunlara çözüm getirme yaklaşımları açısından iş gücü çeşitliliğinin örgütsel dayanıklılık üzerinde olumlu etkileri tespit edilmiştir (Yamauchi & Sato, 2023; Kim vd., 2021; Duchek, Raetz ve Scheuch, 2020). Çalışanların güçlendirilmesinin (Van den Berg, Alblas, Blanc ve Romme, 2022) ve teşvik edici güçlü liderliğin (Jamis ve Dael, 2024) örgütsel dayanıklılığa önemli katkıları bulunmaktadır. Novianti, Arifiani ve Pratika (2024), iş-yaşam dengesinin örgütsel dayanıklılığı, örgütsel dayanıklılığın işe bağlılığı olumlu yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Örgütsel dayanıklılığın, maddi kaynaklar, planlama, bilgi yönetimi, örgüt kültürü, insan sermayesi, liderlik uygulamaları, sosyal ağlar, iş birliği ve yönetim süreçleri gibi pek çok faktörden etkilendiği tespit edilmiştir (Sun, Liu ve Zhao, 2022; Barasa vd., 2018). Benzer şekilde Vakilzadeh ve Haase (2020) ve Hartman, Weiss, Newman ve Hoegl (2020), örgütsel dayanıklılığın çok boyutlu bir yapı olduğu, bireysel ve takım dinamiklerinin örgütsel dayanıklılığın oluşumunda önemli bir yerinin olduğunu ileri sürmektedirler. Meng, Zhang, Chen ve Cao (2024), çok boyutlu örgüt özelliklerinin örgütsel dayanıklılık üzerindeki etkilerini ele aldıkları araştırmada, kriz anında dayanıklılığın kriz öncesi örgütün faaliyet koşullarına bağlı olduğu, kriz sonrası dayanıklılığın örgütün iç ve dış kaynaklarına bağlı olduğu sonucuna ulaşmışlar ve krizleri öngörme ve alınan önleyici tedbirlerin önemine vurgu yapmışlardır. Öte yandan farklı bir çalışma bulgularına göre krize hazırlığın dayanıklılığa olumsuz etkisi olduğu, bunun nedeninin kriz hazırlığına aşırı vurgu yapılmasının çalışanlarda stresi artırabileceği şeklinde yorumlanmıştır. Krize hazırlığın doğurabileceği olumsuz sonuçları engellemede stres yönetimi ve kriz hazırlığı dengesinin sağlanması önemli bir husus olmaktadır (Jamis ve Dael, 2024). Scheuch, Peters, Lohner, Muss, Aprea ve Fürstenau (2021) tarafından, örgütlerde uygulanan dayanıklılık eğitim programlarının örgütsel dayanıklılığın artırılmasındaki önemi ve örgütler için gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca özellikle COVID-19 pandemisinde, örgütlerin sahip oldukları dijital yetenekler ve dijital anlamdaki inovasyonların hayati öneme sahip olduğu görülmüş ve pek çok çalışmada örgütsel dayanıklılığa katkısı ortaya konulmuştur (Forliano vd., 2023; Santos vd., 2023; Xie vd., 2022; Pratono, 2022; Li vd., 2021).

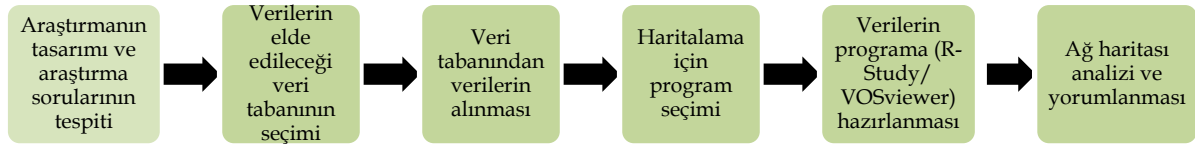
Alan yazında görüldüğü üzere, örgüt kültürü, liderlik tarzları, insan kaynakları uygulamaları, insan sermayesi, iş gücü çeşitliliği, örgüt yapısı, başta dijital olmak üzere inovasyon, stres yönetimi, kriz öncesi önleyici tedbirler, dayanıklılığa yönelik eğitimler, çalışanların güçlendirilmesi ve teşvik edilmesi gibi pek çok faktör örgütsel dayanıklılığı etkilemektedir. Buna göre örgütlerin bahsedilen hususlarda yeteneklerini geliştirmesi, karşılaşılabilecek krizler, belirsizlikler veya beklenmeyen değişim durumlarında zorluklarla başa çıkabilmelerini, hayatta kalabilmelerini ve hatta mevcut durumlarından daha iyi bir konuma gelebilmelerini sağlayabilir.

Yöntem

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan bibliyometrik analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Sosyal bilimler alanında sıkça kullanılan bibliyometrik analiz tekniğinde belirli alan ve konuda ana temaların belirlenmesi ve alan yazında geniş çaplı inceleme yapılması söz konusudur (Durmuş, 2023: 369). Bibliyometrik analiz, metin madenciliği uygulamaları kullanılarak yazar, atıf, kurum, dergi ve anahtar kelime gibi verilerin analiz edilmesini, ayrıca ileride yapılacak araştırmalar için konunun önemli yönlerinin belirlenmesini amaçlamaktadır (Zhang, Carter, Qian, Yang, Rujimora ve Wen, 2022: 624). İhtiyaç duyulan ayrıntılı verileri içermesi nedeniyle WoS ve Scopus veri tabanlarından, bibliyometrik analiz tekniği kullanılan araştırmalarda sıkça yararlanılmaktadır. Bu veri tabanlarından elde edilen verilerin analizinde çeşitli programlar kullanılmaktadır. Bu programlardan biri olan VOSviewer, anlaşılması ve yorumlanması kolay haritaların oluşturulabilmesi ve işlevsellik açısından kullanışlı olması nedenleriyle sıkça tercih edilen bir programdır (Van Eck ve Waltman, 2010: 523). Bununla beraber R Studio, kolay kullanıma sahip arayüzü ve derinlemesine analiz olanağı

sunması gibi nedenlerle sıkça tercih edilen bir başka analiz programı olmaktadır (Aria ve Cuccurullo, 2017).

Araştırma, 17.10.2024 tarihine kadar yapılan çalışmalar göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Veriler Web of Science veri tabanında yer alan çalışmaları kapsamaktadır. Veri tabanı arama kısmına “organizational resilience” şeklinde giriş yapılarak “All Fields” tüm alanlar seçilmiş ve 1405 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalar incelendiğinde her ne kadar başlık veya anahtar sözcükler arasında “organizational resilience” sözcük grubu geçse de örgütsel dayanıklılık ile ilgili olmayan çalışmalar olduğu görülmüştür. Araştırma alanıyla ilgili olmayan çalışmaların ayıklanması için arama kriterlerinde filtrelemeye gidilmiştir. Öncelikli olarak araştırma alanı “yönetim” ve “işletme”, yayın türü makale olan çalışmalar süzdürülmüş ve 503 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan SSCI, ESCI ve SCI-EXPANDED indekslerinde taranan çalışmalar filtrelenmiş ve 480 çalışmaya ulaşılmıştır. Elde edilen çalışma listesi manuel olarak da incelenmiş ve araştırma alanıyla ilgili çalışmalar kontrol edilmiştir. Araştırmada 480 çalışma değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen veriler yazar, atıf, ülke, kurum ve anahtar kelimeler yönünden incelemeye tabi tutulmuştur. Bibliyometrik analiz ve ağ haritalarının oluşturulmasında R Studio programının Biblioshiny arayüzü ve VOSviewer programından yararlanılmıştır. Ulaşılan veriler ve ağ haritaları yorumlanmıştır. Araştırmada WoS verilerinden yararlanılması ve bu verilerin kullanımının etik kurul onayı gerektirmemesi nedeniyle etik kurul izni alınmamıştır. Araştırma kapsamında izlenen yol Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1: Araştırmada İzlenen Yol

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Araştırma kapsamında cevap aranan sorular şu şekilde sıralanmaktadır;

- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili toplam çalışma sayısı nedir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en çok çalışma yapan yazarlar kimlerdir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en çok atıf alan yazarlar kimlerdir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en çok atıf alan ortak yazarlar kimlerdir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en çok çalışmayı hangi kurumlar yapmıştır?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en çok atıf alan kurumlar hangileridir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili yapılan yayınlar hangi ülkelere aittir?
- “Örgütsel dayanıklılık” kavramıyla ilgili en fazla atıf alan makaleler hangileridir?

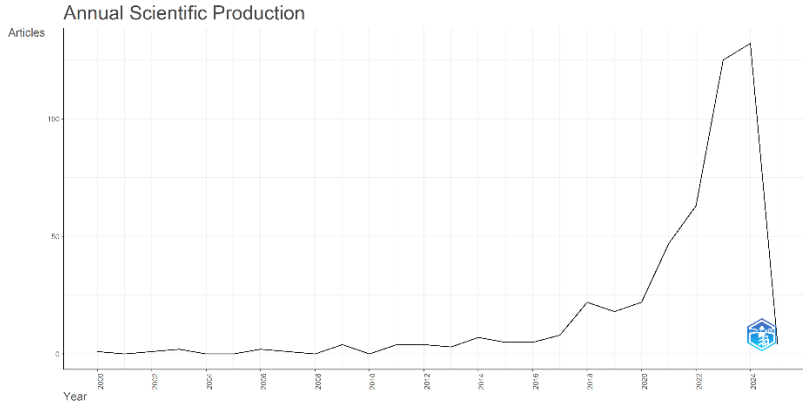
Bulgular

WoS veri tabanında yapılan tarama, kavram üzerine ilk çalışmanın 2000 yılında, son çalışmanın ise 2024'te yapıldığını ortaya koymuştur. Elde edilen 480 çalışmanın yayımlandığı kaynaklar açısından 214 farklı kaynaktan oluştuğu, çalışmaların yıllık ortalama 5,7 atıf aldığı, yıllık toplam atıf sayısının 28005 olduğu, çalışmalarını 1364 yazarın kaleme aldığı, çalışmalarda toplam 1564 anahtar kelimenin bulunduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1: Veri Setine İlişkin Genel Bulgular

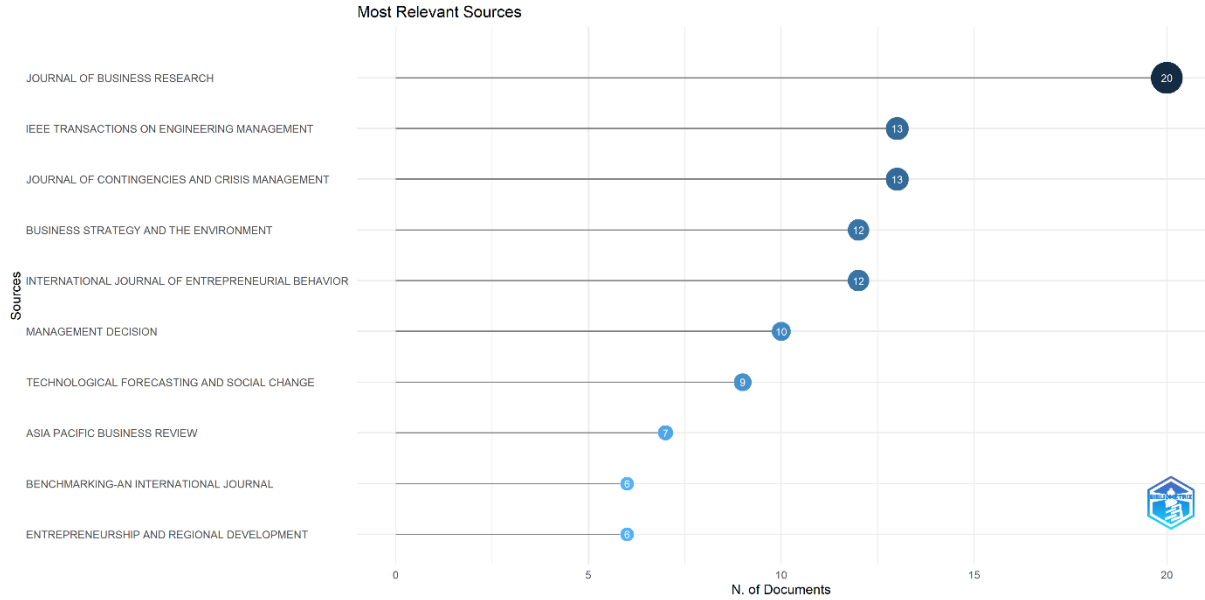
Genel Bilgiler	Sonuçlar
Yıl Aralığı	2000-2024
Kaynaklar	214
Yayın Sayısı	480
Yayın Başına Yıllık Ortalama Atıf Sayısı	5,7
Toplam Atıf	28005
Yazar Sayısı	1364
Anahtar Kelime Sayısı	1564

WoS veri tabanında “örgütsel dayanıklılık” ilgili yayımların yıllara göre dağılımı incelenmiştir. Grafik 1’de görüldüğü üzere, konuyla ilgili çalışmaların 2000 yılında 1 yayımla başladığı ve 2017 yılına kadar yatay bir seyir izlediği görülmüştür. Yayımlar 2018 yılı itibarıyla önemli bir ivme kazanarak 22 çalışmaya ulaşmış ve 2024 yılı itibarıyla toplam 132 çalışmaya yükselmiştir. Grafik 1’den de anlaşıldığı üzere son yıllarda konuya ilginin arttığı görülmektedir.

Grafik 1: Yıllık Yayın Üretim Oranları

Analiz sonucunda “örgütsel dayanıklılık” ile ilgili yayımlanan makalelerin sıklıkla görüldüğü kaynaklara Grafik 2’de yer verilmiştir.

Grafik 2: Örgütsel Dayanıklılık ile İlgili Makalelerin Yayımlandığı Dergiler

Grafik 2’de görüldüğü üzere, araştırma alanıyla ilgili makalelerin en çok (20) Journal of business research dergisinde yayımlandığı, bunu IEEE transactions on engineering management (13) ve Journal of contingencies and crisis management (13) dergisinin izlediği görülmektedir.

Örgütsel dayanıklılık ile ilgili yapılan makalelerden en fazla atıf yapılan ilk 5 makale Tablo 2’de yer almaktadır. Tablo 2’de makalenin yazarları, yılı, makalenin künyesi, yıllık ortalama atıf sayısı ve toplam atıf sayısı bilgilerine yer verilmiştir. Tablo 2’ye bakıldığında, Lengnick-Hall vd.’nin 2011 yılında yayımlanmış oldukları makale toplam 856 atıf ve yıllık ortalama 57.07 atıf ile en fazla atıf alan makale olduğu görülmektedir. 567 atıf ve yıllık ortalama 23,63 atıf sayısı ile en fazla atıf alan ikinci makale Coutu (2002)’nun kaleme aldığı makaledir. Bu makaleyi, Ortiz-de-Mandojana ve Bansal (2016) makalesi (520 atıf) takip etmektedir. Gittell, Cameron, Lim ve Rivas (2006) 17,8 yıllık ortalama atıf ve toplam 358 atıf ile en fazla atıf yapılan 4. makale olduğu görülmektedir. 5. sırada, 318 atıf ile Hillmann ve Guenther (2021) yer almaktadır.

Tablo 2: En Fazla Atıf Alan Makaleler

Yazarlar	Yayın Yılı	Makalenin Künyesi	Yıllık Ortalama Atıf Sayısı	Toplam Atıf Sayısı
Lengnick-Hall, C. A.; Beck, T. E. & Lengnick-Hall, M. L.	2011	Developing a capacity for organisational resilience through strategic human resource management. <i>Human Resource Management Review</i> .	57,07	856
Coutu, D. L.	2002	How resilience Works. <i>Harvard Business Review</i> .	23,63	567
Ortiz-de-Mandojana, N. & Bansal, P.	2016	The long-term benefits of organisational resilience through sustainable business practices. <i>Strategic Management Journal</i> .	52	520
Gittell, J. H.; Cameron, K.; Lim, S.; Rivas, V.	2006	Relationships, Layoffs, and Organizational Resilience Airline Industry Responses to September 11. <i>Journal of Applied Behavioral Science</i> .	17,9	358
Hillmann, J. & Guenther, E.	2021	Organisational Resilience: A Valuable Construct for Management Research? <i>International Journal of Management Reviews</i> .	53	318

Tablo 2’de yer alan çalışmalar incelendiğinde, en fazla atıf alan Lengnick-Hall vd. (2011) makalelerinde örgütsel dayanıklılığı, çalışanların yeteneklerini geliştirmek için stratejik insan kaynakları yönetiminden faydalanarak belirsiz koşullar ve olumsuz durumlar karşısında başarılı olma yetkinleri olarak tanımlamışlardır. Makalede, bilişsel yetenekler, davranışsal özellikler ve bağlamsal koşullar şeklinde üç hayati unsurun olduğu vurgulanmaktadır. İnsan kaynakları politika ve uygulamalarının çalışanların davranışlarını etkileyebileceği ileri sürülmektedir.

Coutu (2002) makalesinde, bireysel ve örgütsel dayanıklılık için üç özelliğe vurgu yapmaktadır. Bunlardan ilki gerçekliği kabul etmek ve onunla yüzleşmek, ikincisi, hayatın bazı kısımlarında anlamlar bulmak ve üçüncüsü doğaçlama yapmaktır. Makalede, kriz ortaya çıkmadan planlama yapma ve gerçekle yüzleşmenin örgütleri krizlere hazırlıklı hale getirebileceği, güçlü değerlere dayanan anlam duygusunun zorluklarla başa çıkmada sabır ve güç verebileceği ve doğaçlama yoluyla sorunlara çözüm bulunabileceği ileri sürülmektedir.

Ortiz-de-Mandojana ve Bansal (2016) makalelerinde, sosyal ve çevresel sürdürülebilir uygulamaların, krizler ve değişimlere uyum sağlamada örgütlere yardımcı olduğu ve bu yolla örgütsel dayanıklılığın artırıldığını vurgulamaktadırlar. Dayanıklılığın, finansal dalgalanmaların azalması, satışların ve karlılığın artırılması gibi uzun vadeli yararlarının olduğu ileri sürülmektedir. Çalışmada, sürdürülebilir uygulamaların örgütsel esnekliği getirebileceği ve bu sayede beklenmeyen durumlara uyum sağlamayı kolaylaştırabileceği ortaya konulmuştur.

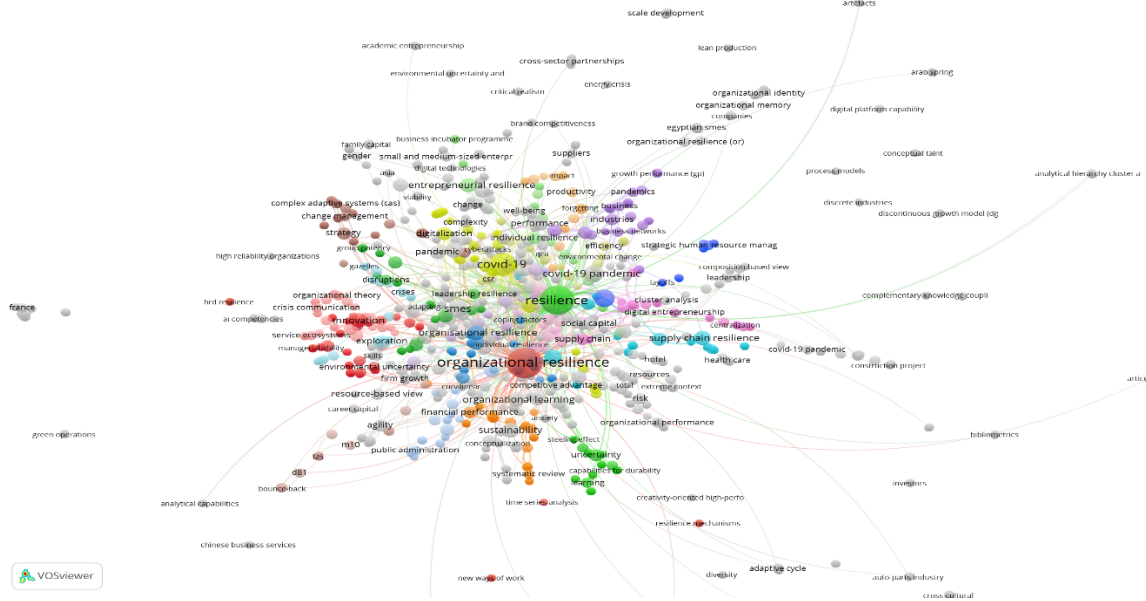
Gittell vd. (2006) makalelerinde, 11 Eylül saldırıları sonrası ortaya çıkan krizle başa çıkmada bazı havayolu şirketlerinin başarılı, bazılarının zorluk yaşamasının nedenlerini araştırmışlar ve kriz öncesi döneme dikkatleri çekmişlerdir. Çalışmada, kriz öncesi dönemdeki olumlu çalışan ilişkilerinin önemi vurgulanmış, kriz öncesi finansal istikrarsızlık ve zayıf iş modellerinin örgütsel dayanıklılığı azalttığı, kriz anındaki işten çıkarmaların örgütsel dayanıklılığa zarar verebileceği ileri sürülmüştür.

Hillmann ve Guenther (2021) makalelerinde, örgütsel dayanıklılık kavramının sistematik bir şekilde ele almakta ve dayanıklılığın tanımlanması ve ölçülmesinde mevcut çalışmaların eksikliklerine vurgu yapmaktadır. Çalışmada, dayanıklılık özellikleri için taksonomi önerilmekte ve gelecekte yapılacak araştırmalar için bazı tavsiyeler sunulmaktadır.

Ortak yazar analizi

VOSviewer programına veri yüklemesi yapıldıktan sonra analiz türü co-authorship, analiz birimi olarak authors seçilerek ortak yazarlık analizi yapılmıştır. Bağlantı ve iş birliği en fazla olan yazarları görmek üzere VOSviewer yazılımına en az 1 yayın ve en az 1 atıf kriteri girilmiş ve ağ haritası oluşturulması sağlanmıştır. Analiz sonucunda 1326 yazardan 1178’inin bu kriterlere uyduğu tespit edilmiştir. Ulaşılan harita yazarlar arası bağlantılar açısından incelendiğinde, en yüksek bağlantıya sahip yazarların 4 kümede 18 isim ve 37 bağlantıda yer aldığı görülmüştür. Üretkenlik açısından G. Prayag (8) ve A. de Massis’in (4) en çok üreten yazarlar olduğu, yapılan atıf sayısı açısından ise T. E. Beck, (855) ve C. A. Lengnick-Hall, (855) olduğu görülmüştür. Buna göre G. Prayag’ın en üretken yazar olmasına rağmen en çok atıf alanlar arasında ilk üçte yer almadığı görülmüştür. Yapılan analiz ile elde edilen ağ haritasına Şekil 2’de yer verilmiştir.

105 küme, 5616 bağlantı ve 6028 bağlantı gücü olduğu görülmüştür. Örgütsel dayanıklılık (organizational resilience) hakkında yapılan çalışmalarda, “organizational resilience” (örgütsel dayanıklılık) 169 kez, “resilience” (dayanıklılık) 148 kez, “covid 19” (covid-19) 59 kez, “crisis” (kriz) 22 kez, “smes” (KOBİ) 19 kez ve “covid-19 pandemic” (covid-19 pandemisi) 17 kez kullanılarak en sık kullanılan anahtar kelimeler olduğu görülmüştür. Toplam bağlantı güçleri incelendiğinde, “organizational resilience” (742), “resilience” (718) ve “covid 19” (304) en güçlü anahtar kelimeler olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analiz ile elde edilen ağ haritasına Şekil 4’te yer verilmiştir.

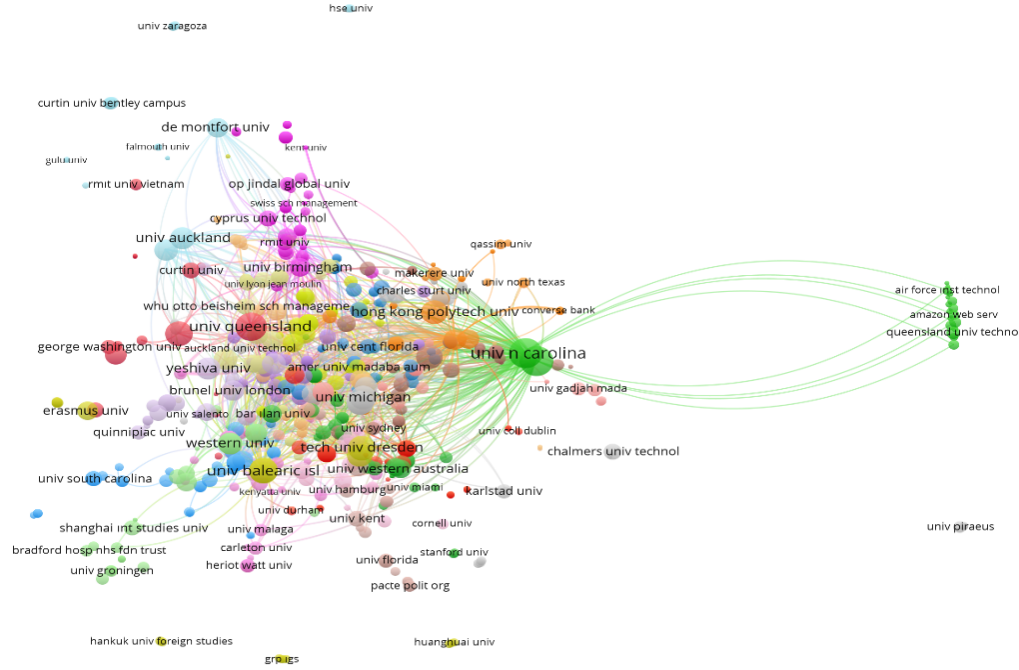
Şekil 4: Anahtar Sözcük Analizi Ağ Haritası

Şekil 4’te görüldüğü üzere yazar anahtar sözcük analizi sonrası ortaya çıkan ağ haritasında 105 küme yer almaktadır. Ağ haritasında başı çeken kümenin 742 toplam bağlantı gücü ve 169 tekrar ile “organizational resilience” anahtar sözcüğünün bulunduğu kırmızı kümedir. İkinci olarak 718 toplam bağlantı gücü ve 148 tekrar ile “resilience” anahtar sözcüğünün bulunduğu yeşil küme gelmektedir. Üçüncü olarak öne çıkan küme sarı kümedir. “covid-19” anahtar sözcüğü 304 toplam bağlantı gücü ve 59 tekrarla sarı kümede öne çıkmaktadır. Dördüncü öne çıkan küme mavi kümedir. Bu kümede “crisis” kelimesi 97 toplam bağlantı gücü 22 tekrar ile kümede öne çıkmaktadır.

Anahtar sözcük analizi sonuçlarına göre bu alanda yayımlanan makalelerde yazarlar tarafından sıklıkla tercih edilen anahtar sözcükler ve bu sözcüklerin diğer anahtar sözcüklerle olan bağlantıları ortaya konulmuştur. Elde edilen sonuçlar, araştırmacılara yazma sürecinde hangi anahtar sözcüklere odaklanılması gerektiği konusunda yol gösterici ipuçları sunmaktadır. Ayrıca, anahtar sözcük belirleme aşamasında Şekil 4’te gösterilen ağın içinde kalınmasının, makalelerin görünürlüğünü artırabileceği değerlendirilmektedir.

Ülke atıf analizi

VOSviewer programına veri yüklemesi yapıldıktan sonra analiz türü citation, analiz birimi olarak countries seçilerek ülke atıf analizi yapılmıştır. Ülkelerin atıf analizini görmek üzere yazılıma en az 1 yayın ve en az 1 atıf kriteri girilmiş ve ağ haritası oluşturulması sağlanmıştır. Analiz sonucunda 79 ülkeden 74’ünün bu kritere uyduğu tespit edilmiştir. Buna göre bağlantılı 72 birim, 13 küme, 740 bağlantı ve 3681 bağlantı gücü olduğu görülmüştür. En çok atıf alan ülkeler listelendiğinde ABD (3811 atıf), İngiltere (2060 atıf), Avusturalya (1642 atıf), Kanada (1590 atıf) ve Çin (1288 atıf) şeklinde sıralandığı tespit edilmiştir. Toplam bağlantı güçlerine bakıldığında sıralama ABD (1020), Çin (724), İngiltere (591), Kanada (475) ve Avustralya (442) şeklindedir. Yayın sayısı bakımından ülke sıralamasına bakıldığında ilk üç sırada 83 yayınlı ABD, 83 yayınlı Çin ve 63 yayınlı İngiltere yer almaktadır. Yapılan analiz ile elde edilen ağ haritasına Şekil 5’te yer verilmiştir.

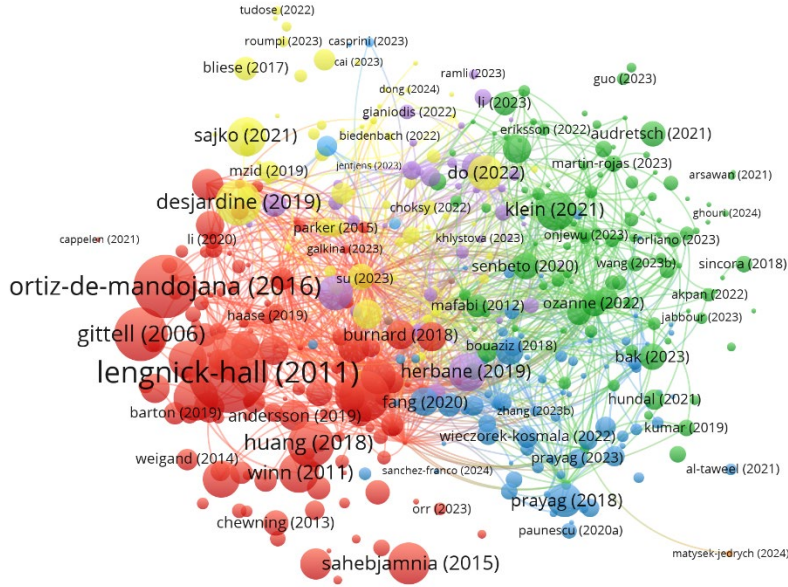

Şekil 6: Kurum Atıf Analizi Ağ Haritası

Şekil 6'da görüldüğü üzere kurum atıf analizi sonrası ortaya çıkan ağ haritasında 13 küme yer almaktadır. Ağ haritasında başı çeken kümenin yeşil küme olduğu görülmektedir. 4250 toplam bağlantı gücü ve 882 atıf sayısı ile University of North Carolina yeşil kümede öne çıkan kurum olurken aynı kümede University of Texas San Antonio 391 toplam bağlantı gücü ve 855 atıf ile ikinci öne çıkan kurum olmaktadır. İkinci olarak 166 toplam bağlantı gücü ve 687 atıf sayısı ile University of Queensland'ın öne çıktığı kırmızı küme gelmektedir. Üçüncü olarak öne çıkan küme sarı kümedir. University of the Balearic Islands 215 toplam bağlantı gücü ve 520 atıf sayısı ile sarı kümede öne çıkmaktadır.

Metinlerin bibliyografik eşleşme analizi

Bir yayına birbirinden farklı iki kaynak tarafından atıf yapılması olarak alıntılanması bibliyografik eşleşme olarak tanımlanmaktadır (Rehn vd., 2014: 7). VOSviewer programına veri yüklemesi yapıldıktan sonra analiz türü bibliographic coupling, analiz birimi olarak documents seçilerek metinlerin bibliyografik eşleşme analizi yapılmıştır. Yazılıma en az 1 atıf kriteri girilmiş ve ağ haritası oluşturulması sağlanmıştır. Analiz sonucunda 480 yayından 429'unun bu kritere uyduğu tespit edilmiştir. Buna göre bağlantılı 428 birim, 8 küme, 51382 bağlantı ve 134877 bağlantı gücü olduğu görülmüştür. Bibliyometrik eşleşmenin en çok olduğu yayın sıralamasında 855 atıf sayısı ile Lengnick-Hall (2011), 567 atıf sayısı ile Coutu (2002) ve 520 atıf sayısı ile Ortiz-de-mandojana (2016) ilk üç sırada yer almaktadır. Toplam bağlantı güçleri incelendiğinde ilk üç sırada 2345 bağlantı ile Hillmann (2021), 2334 bağlantı ile Su (2023) ve 22984 bağlantı ile Hollands (2024) olduğu görülmüştür. Yapılan analiz ile elde edilen ağ haritasına Şekil 7'de yer verilmiştir.

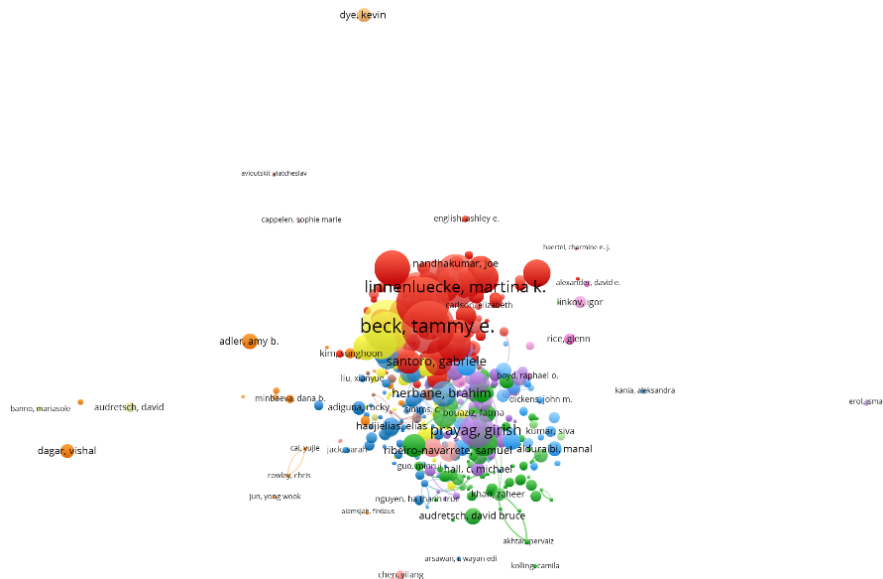

Şekil 7: Yayınların Bibliyografik Eşleşme Ağ Haritası

Şekil 7’de görüldüğü üzere yayınların bibliyografik eşleşme analizi sonrası ortaya çıkan ağ haritasında 8 küme yer almaktadır. Ağ haritasında başı çeken kümenin kırmızı küme olduğu görülmektedir. 849 toplam bağlantı gücü ve 855 atıf sayısı ile Lengnick-Hall (2011) kırmızı kümede öne çıkan yazar olmaktadır. İkinci olarak öne çıkan küme sarı kümedir. Desjardine (2019), 603 toplam bağlantı gücü ve 253 atıf sayısı ile sarı kümede öne çıkmaktadır. Üçüncü olarak 200 toplam bağlantı gücü ve 177 atıf sayısı ile Klein (2021)’in öne çıktığı yeşil küme gelmektedir. Dördüncü öne çıkan küme mor kümedir. Mor kümede 972 toplam bağlantı gücü ve 173 atıf sayısı ile Herbane (2019)’nin öne çıktığı görülmektedir. Beşinci olarak 207 toplam bağlantı gücü ve 138 atıf sayısı ile Prayag (2018)’in öne çıktığı mavi küme gelmektedir.

Yazara göre bibliyografik eşleşme analizi

VOSviewer programına veri yüklemesi yapıldıktan sonra analiz türü bibliographic coupling, analiz birimi olarak authors seçilerek yazara göre bibliyografik eşleşme analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler üzerinden yazılıma en az 1 yayını olan yazar ve en az 1 atıf kriteri girilmiş ve ağ haritası oluşturulması sağlanmıştır. Analiz sonucunda 1326 yazardan 1178’inin bu kriterlere uyduğu tespit edilmiştir. Buna göre bağlantılı 1177 birim, 17 küme, 401847 bağlantı ve 1370911 bağlantı gücü olduğu görülmüştür. Bibliyometrik eşleşmenin en çok olduğu yazar sıralamasında 855 atıf ile T. E. Beck, 855 atıf ile C. A. Lengnick-Hall ve 855 atıf ile M. I. Lengnick-Hall’ın ilk üçte yer aldığı görülmüştür. Toplam bağlantı güçleri incelendiğinde ilk üç sırada 14556 bağlantı ile G. Prayag, 12816 bağlantı ile L. K. Ozanne ve 12075 bağlantı ile A. de Massis olduğu görülmüştür. Yapılan analiz ile elde edilen ağ haritasına Şekil 8’de yer verilmiştir.

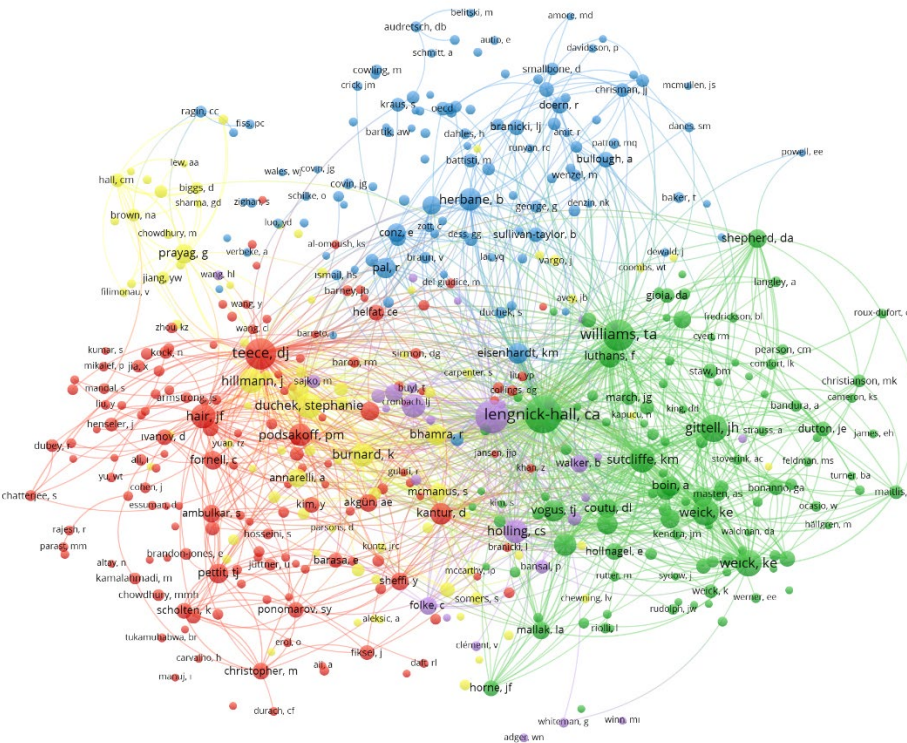

Şekil 8: Yazara Göre Bibliyografik Eşleşme Analizi Ağ Haritası

Şekil 8’de görüldüğü üzere yazara göre bibliyografik eşleşme analizi sonrası ortaya çıkan ağ haritasında 17 küme yer almaktadır. Ağ haritasında başı çeken kümenin kırmızı küme olduğu görülmektedir. 5615 toplam bağlantı gücü ve 855 atıf sayısı ile T. E. Beck ve C. A. Lengnick-Hall kırmızı kümede öne çıkan yazar olmaktadır. İkinci olarak öne çıkan küme sarı kümedir. P. Bansal, 3106 toplam bağlantı gücü ve 773 atıf sayısı ile sarı kümede öne çıkmaktadır. Üçüncü öne çıkan küme mor kümedir. G. Prayag 14556 toplam bağlantı gücü ve 349 atıf ile mor kümede öne çıkan yazardır. Dördüncü olarak 711 toplam bağlantı gücü ve 177 atıf sayısı ile V. B. Klein’in öne çıktığı yeşil küme gelmektedir. Beşinci öne çıkan küme mavi kümedir. Mavi kümede 2915 toplam bağlantı gücü ve 173 atıf sayısı ile B. Herbane’nin öne çıktığı görülmektedir.

Yazarların ortak atıf analizi

VOSviewer programına veri yüklemesi yapıldıktan sonra analiz türü co-citation, analiz birimi olarak cited authors seçilerek yazların ortak atıf analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler üzerinden yazılıma en az 10 atıf kriteri girilmiş ve ağ haritası oluşturulması sağlanmıştır. Analiz sonucunda 19348 yazardan 478’inin bu kriterlere uyduğu tespit edilmiştir. Buna göre bağlantılı 478 birim, 5 küme, 54563 bağlantı ve 487807 bağlantı gücü olduğu görülmüştür. En çok ortak atıf yapılan yazar sıralamasında 275 atıf ile C. A. Lengnick-Hall, 210 atıf ile M. K. Linnenluecke ve 192 atıf ile T. A. Williams ilk üçte yer aldığı görülmüştür. Toplam bağlantı güçleri incelendiğinde ilk üç sırada 8670 toplam bağlantı gücü ile C. A. Lengnick-Hall, 6814 toplam bağlantı gücü ile M. K. Linnenluecke ve 6470 toplam bağlantı gücü ile T. A. Williams olduğu görülmüştür. Yapılan analiz ile elde edilen ağ haritasına Şekil 9’de yer verilmiştir.

Şekil 9: Yazarların Ortak Atıf Analizi Ağ Haritası

Şekil 9’da görüldüğü üzere yazara göre yazların ortak atıf analizi sonrası ortaya çıkan ağ haritasında 5 küme yer almaktadır. Ağ haritasında başı çeken kümenin yeşil küme olduğu görülmektedir. 8670 toplam bağlantı gücü ve 275 atıf sayısı ile C. A. Lengnick-Hall yeşil kümede öne çıkan yazar olmaktadır. İkinci olarak öne çıkan küme mor kümedir. M. K. Linnenluecke, 6814 toplam bağlantı gücü ve 210 atıf sayısı ile mor kümede öne çıkmaktadır. Üçüncü öne çıkan küme kırmızı kümedir. D. J. Teece 6015 toplam bağlantı gücü ve 182 atıf ile kırmızı kümede öne çıkan yazardır. Dördüncü olarak 3626 toplam bağlantı gücü ve 119 atıf sayısı ile S. Duchek’in öne çıktığı sarı küme gelmektedir. Beşinci öne çıkan küme mavi kümedir. Mavi kümede 2897 toplam bağlantı gücü ve 91 atıf sayısı ile B. Herbane’nin öne çıktığı görülmektedir.

Sonuç

Son yıllarda peş peşe gelen COVID-19 pandemisi, çok sayıda bölgesel savaş, küresel ısınmaya bağlı iklim olayları gibi küresel çaptaki krizler örgütlerin dayanıklılığının önemini artırmıştır. Bunun paralelinde özellikle yönetim alanındaki araştırmacıların da örgütsel dayanıklılık kavramına olan ilgisi artmaktadır. Bu bağlamda, kavram ile ilgili yayınların bibliyometrik yaklaşım ile ele alınarak analiz

edilmesi ve alan yazına katkı sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca çalışmanın, kavram ile ilgilenen araştırmacılara konuya genel perspektiften bir bakış sağlayarak konuyla ilgili hangi yönlere odaklanılması gerektiğiyle ilgili ipuçları verebileceği düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre örgütsel dayanıklılık kavramıyla ilgili 2000-2024 yılları arasında yönetim ve işletme alanında 214 kaynak, 480 makale, 1364 yazar, 1564 anahtar sözcük ve 28005 atıfa rastlanmıştır. Yayınların yıllara göre dağılımı incelendiğinde konuyla ilgili çalışmaların 2000 yılında 1 yayına başladığı ve 2017 yılına kadar yatay bir seyir izlediği görülmüştür. Yayınlar 2018 yılı itibarıyla önemli bir ivme kazanarak 22 çalışmaya ulaşmış ve 2024 yılı itibarıyla toplam 132 çalışmaya yükselmiştir. Ayrıca en çok yayın üreten isimlerin G. Prayag (8) ve A. de Massis'in (4) olduğu, en çok atıf alan yazarların T. E. Beck, (855) ve C. A. Lengnick-Hall, (855) ve olduğu, en çok atıf ülkelerin ABD (3811 atıf) ve İngiltere (2060 atıf) olduğu, en çok atıf alan kurumların University of North Carolina (882 atıf) ve University of Texas San Antonio (855 atıf) olduğu tespit edilmiştir. En fazla atıf alan makale (856 atıf), Lengnick-Hall vd.'nin 2011 yılında "Human Resource Management Review" dergisinde yayımlanmış oldukları "Developing a capacity for organizational resilience through strategic human resource management" adlı makaledir. Yayınlarda, "organizational resilience" (örgütsel dayanıklılık) 169 kez, "resilience" (dayanıklılık) 148 kez, "covid 19" (covid-19) 59 kez, "crisis" (kriz) 22 kez, "smes" (KOBİ) 19 kez ve "covid-19 pandemic" (covid-19 pandemisi) 17 kez kullanılarak en sık kullanılan anahtar kelimeler olduğu görülmüştür. Anahtar kelimelere bakıldığında "covid 19" kelimesinin en sık kullanılan ilk 3 anahtar kelimedenden biri olduğu, bunun nedeninin pandemi döneminde sosyal hayat kadar çalışma hayatının da ciddi şekilde etkilenmiş olmasıdır.

Literatürde "örgütsel dayanıklılık" ile ilgili bibliyometrik çalışmalara rastlanmaktadır. (Mehta vd., 2024; Jiang vd., 2024; Abdullahi vd., 2023; Ma vd., 2022; Zhang vd., 2022; Tolay ve Güleriyüz, 2022; Silva-Santos ve Mueller, 2022). Mehta vd. (2024), Scopus veri tabanından, 2010-2022 yılları arasındaki işletme ve muhasebe ile ilgili makalelerden elde ettikleri verileri VoSviewer programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Jiang vd. (2024)'lerinin, Web of Science veri tabanından, 2018-2023 yılları arasındaki SSCI ve SCI-E'de taranan tüm yayın türlerinden elde ettikleri verileri CiteSpace ve VoSviewer programları ile analizlerini gerçekleştirdikleri görülmektedir. Abdullahi vd. (2023), Scopus veri tabanından, 1998-2022 yılları arasındaki "organizational resilience" veya "organizational sustainability" başlıklı makalelerden elde edilen verileri VoSviewer programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Ma vd. (2022), Web of Science veri tabanından, "organizational resilience" veya "resilient organization" veya "organizational toughness" kavramlarının geçtiği, 1990-2022 yılları arasındaki, İngilizce olan SCIE, SSCI, A&HCI, CPCI-S ve CPCI-SSH indekslerinde taranan, makale, bildiri ve erken erişim türündeki çalışmalardan elde ettikleri verileri CiteSpaceIII programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Zhang vd. (2022), Web of Science veri tabanında ("organization* OR organisation*) AND (resilience OR resiliency)) şartlarını sağlayan, 2003-2022 yılları arasındaki makale, inceleme ve erken erişim türündeki, yazım dili İngilizce olan, SCI-EXPANDED ve SSCI' taranan çalışmaları filtrelemiş ve elde ettikleri verileri CiteSpace programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Tolay ve Güleriyüz (2022), Web of Science veri tabanında 2022 yılına kadarki yönetim alanındaki makalelerden elde edilen verileri VOSviewer programı ile analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Silva-Santos ve Mueller (2022), Web of Science veri tabanında SSCI' de taranan, "resilien*" kelimesi geçen, 2014-2021 yılları arasındaki makale ve inceleme makalesi türündeki İngilizce olan çalışmalardan elde edilen verileri HistCite ve VOSviewer programları vasıtasıyla analizlerini gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışma, Web of Science veri tabanında yer alan, 2024 yılına kadar "yönetim" ve "işletme" alanlarında yapılan, SSCI, ESCI ve SCI-EXPANDED indekslerinde taranan makaleleri hedef almıştır. Bibliyometrik analiz için R Studio/Biblioshiny ve VOSviewer programları kullanılmıştır. Araştırma, konuyla ilgili güncel eğilimleri ortaya koyması, kapsadığı yıllar, arama kriterleri ve kullanılan programlar açısından literatürde yer alan bibliyometrik çalışmalardan farklılaşmakta ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada, uluslararası alan yazında WoS veri tabanında yer alan yayınlar temel alınmış ve konunun araştırmacıların ilgisini çeken bir konu olduğu anlaşılmıştır. Türkiye'de ise örgütsel dayanıklılık konusu, giderek artan bir ilgiyle ele alınmakta ve daha fazla çalışmada araştırma konusu haline gelmektedir. Türkiye'nin çevresindeki savaşlar, çatışmalar, terör olayları ve bunların yol açtığı göçler, ekonomisinin gelişmekte olan bir ülke olarak hassasiyeti, 6 Şubat 2023'te yaşanan büyük deprem ve deprem kuşağında bulunması nedeniyle beklenmedik olaylar ve potansiyel krizler açısından önemli riskler barındırmaktadır. Örgütlerin beklenmeyen durumlara karşı dayanma yeteneği ve risk ortamlarına uyum sağlayabilme kapasitesi anlamına gelen örgütsel dayanıklılığın Türkiye'nin mevcut durumu göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'deki araştırmalar için daha da ilgi çekici hale gelebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, örgütsel dayanıklılık konusunun öncüllerinin ve sonuçlarının bilimsel olarak ele alınmasının, farkındalık oluşturma açısından önemli katkılar

sağlayacağı beklenmektedir. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın hem araştırmacılara hem de örgütlere yol gösterecek değerli bilgiler sunduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın yalnızca WoS veri tabanında yer alan yayınlarla sınırlı tutulması ve diğer veri tabanlarındaki yayınların kapsam dışında bırakılması, çeşitli sınırlılıkları beraberinde getirmektedir. Bu sınırlılıklar arasında, WoS veri tabanında, İngilizce yayınlar ile etki faktörü yüksek dergilerin öne çıkması, atıf verilerinin tarihe bağlı olarak değişkenlik göstermesi ve birden fazla yazarlı çalışmalarda diğer yazarların gözden kaçırılabilmesi, yayın verilerindeki eksik kalabilen kısımlar gibi durumlar yer almaktadır. Ayrıca, araştırmada belirlenen sınırlamalar (araştırma alanının "yönetim" ve "işletme" ile sınırlı olması, yalnızca makale türündeki yayınların ele alınması ve SSCI, ESCI, SCI-EXPANDED indekslerinde taranmış çalışmaların incelenmesi) araştırmanın genel kapsamını daraltmaktadır. Gelecekte bibliyometrik bakış açısıyla gerçekleştirilecek araştırmalarda, Scopus, PubMed, TÜBİTAK ULAKBİM, YÖK Tez Arşivi gibi veri tabanlarının yanı sıra, makale dışındaki kitaplar, kitap bölümleri, bildiriler gibi yayınların da araştırmaya dahil edilmesi önerilmektedir. Ayrıca, SSCI, ESCI ve SCI-EXPANDED dışındaki indeksler ile yönetim ve işletme alanı dışında yayımlanan çalışmaların araştırmaya dahil edilmesi, sonuçların karşılaştırılmasını ve tartışılmasını kolaylaştıracak önemli bir katkı sağlayabilir.

Hakem Değerlendirmesi / Peer-review:

Dış bağımsız

Externally peer-reviewed

Çıkar Çatışması / Conflict of interests:

Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

The author has no conflict of interest to declare.

Finansal Destek / Grant Support:

Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

The author declared that this study has received no financial support.

Kaynakça / References

- Aksoy, S., & Çakır, O. (2023). Otel işletmelerinde krizlerin olumsuz etkisini azaltmada dönüşümcü liderliğin ve örgütsel rezilyans kapasitesinin rolü. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(2), 329-348. <https://doi.org/10.26468/trakyasobed.1215712>
- Abdullahi, U., Mohamed, A. M., & Senasi, V. (2023). Exploring global trends of research on organisational resilience and sustainability: A bibliometric review. *Journal of International Studies*, 19(2), 25-48. <https://doi.org/10.32890/jis2023.19.2.2>
- Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An r-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>
- Barasa, E., Mbau, R., & Gilson, L. (2018). What is resilience and how can it be nurtured? a systematic review of empirical literature on organisational resilience. *International Journal of Health Policy and Management*, 7(6), 491-503. <https://doi.org/10.15171/ijhpm.2018.06>
- Beuren, I.M., dos Santos, V. and Theiss, V. (2022). Organisational resilience, job satisfaction and business performance. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 71 (6), 2262-2279. <https://doi.org/10.1108/IJPPM-03-2021-0158>
- Canwat, V. (2024). COVID-19-related supply chain disruptions: resilience and vulnerability of micro, small and medium enterprises. *Cogent Business & Management*, 11(1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2315691>
- Christopher, M. & Peck, H. (2004). Building the resilient supply chain. *International Journal of Logistics Management*, 15: 1-13. DOI: 10.1108/09574090410700275

- Coutu, D. L. (2002). How resilience works. *Harvard business review*, 80(5), 46-56.
- Do, H., Budhwar, P., Shipton, H., Nguyen, H. D., & Nguyen, B. (2022). Building organisational resilience, innovation through resource-based management initiatives, organisational learning and environmental dynamism. *Journal of Business Research*, 141, 808-821.
- Dong, B. (2023). A systematic review of the organisational resilience literature and future outlook. *Frontiers in Business Economics and Management*, 8(3), 86-89. <https://doi.org/10.54097/fbem.v8i3.7728>
- Duchek, S., Raetzke, S. & Scheuch, I. (2020). The role of diversity in organisational resilience: a theoretical framework. *Bus Res.* 13, 387-423 <https://doi.org/10.1007/s40685-019-0084-8>
- Durmuş, Ş. (2023). İş becerikliliğinin bilimsel haritalar tekniğiyle bibliyometrik analizi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15 (1), 347-378.
- Forliano, C., Orlandi, L. B., Zardini, A., & Rossignoli, C. (2023). Technological orientation and organisational resilience to Covid-19: The mediating role of strategy's digital maturity. *Technological Forecasting and Social Change*, 188, 122288.
- García-Valenzuela, V. M., Jacobo-Hernandez, C. A., & Flores-López, J. G. (2023). Dynamic capabilities and their effect on organisational resilience in small and medium-sized commercial enterprises. *Management & Marketing*, 18(4), 496-514.
- Garnezy, N., & Masten, A. S. (1986). Stress, competence, and resilience: Common frontiers for therapist and psychopathologist. *Behavior therapy*, 17(5), 500-521. [https://doi.org/10.1016/S0005-7894\(86\)80091-0](https://doi.org/10.1016/S0005-7894(86)80091-0)
- Gittel, J. H., Cameron, K., Lim, S., & Rivas, V. (2006). Relationships, layoffs, and organisational resilience: airline industry responses to september 11. *Journal of Applied Behavioral Science*, 42(3), 300-329.
- Grim, K., & Markström, U. (2024). Mental health service user organisations in times of crises: adaptations, challenges and opportunities experienced by local associations during COVID-19. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being*, 19(1). <https://doi.org/10.1080/17482631.2024.2380360>
- Handiantyo, N. & Prijadi, R. (2023). Role of business networks and digital platform capability on organisational resilience and performance of property companies in Indonesia. *Proceedings of the International Conference on Economics, Management, and Accounting (ICEMAC 2022) Advances in Economics, Business and Management Research*, 327-343. https://doi.org/10.2991/978-94-6463-226-2_28.
- Hartmann, S., Weiss, M., Newman, A., & Hoegl, M. (2020). Resilience in the workplace: A multilevel review and synthesis. *Applied psychology*, 69(3), 913-959. <https://doi.org/10.1111/apps.12191>
- Hillmann, J. & Guenther, E. (2021). Organisational resilience: a valuable construct for management research? *International Journal of Management Reviews*, 23(1), 7-44. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12239>
- Holling, C. S. (1973). Resilience and stability of ecological systems. *Annual Review of Ecology and Systematics*, 4, 1-23.
- Hollnagel, E. (2015). RAG-resilience analysis grid. *Introduction to the Resilience Analysis Grid (RAG)*, 3-5.
- Hollnagel, E., Woods, D.D. & Leveson, N., (2006). Resilience engineering: concepts and precepts. Aldershot: Ashgate.
- Horák, P., & Špaček, D. (2024). Organisational resilience of public sector organisations responding to the COVID-19 pandemic in czechia and key influencing factors: use of the nograšek and vintar model. *International Journal of Public Administration*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/01900692.2024.2371421>
- Horne, J.F. & Orr, J.E. (1998). Assessing behaviors that create resilient organisations. *Employment Relations Today*, 24, 29-40.
- Jamis, J. M. G. & Dael, R. J. (2024). Organisational factors as predictors of hotel employees' resilience during crisis. *IJFMR*, 6(3), 1-11. DOI 10.36948/ijfmr.2024.v06i03.22430

- Jiang, N., Li, P. Y., Liang, J. M., & Liu, X. (2024). A bibliometric analysis of research on organisational resilience. *Heliyon*, 10(9). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e30275>
- Kantur, D., & İseri-Say, A. (2012). Organisational resilience: A conceptual integrative framework. *Journal of Management & Organization*, 18(6), 762-773. doi:10.1017/S1833367200000420
- Kantur, D., & Say, A. I. (2015). Measuring organisational resilience: A scale development. *Journal of Business Economics and Finance*, 4(3), 456-472. <https://doi.org/10.17261/Pressacademia.2015313066>
- Kalfaoğlu, S. (2020). *Örgütsel rezilyans*. H. Derin (Ed), Küreselleşme bağlamında örgütsel davranış (s. 61-99) içinde. Ankara: Iksad Publishing House.
- Khan, T. & Farooq, W. (2021). Learning organisational culture and its impact on organisational resilience in smes. *International Journal of Business and Economic Affairs*, 6(3). <https://doi.org/10.24088/ijbea-2021-63006>
- Khuan, H. (2024). Building organisational resilience in the era of uncertainty: strategies and best practices. *Productivity*, 1(2), 238-249. <https://doi.org/10.62207/xdej2b78>
- Kim, M., Jeong, I., Bae, J., & Gong, Y. (2024). High-performance work system and organisational resilience process: The case of firms during a global crisis. *Journal of Applied Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/apl0001208>
- Kim, Y., Jeong, S. S., Yiu, D. W., & Moon, J. (2021). Frequent CEO turnover and firm performance: The resilience effect of workforce diversity. *Journal of Business Ethics*, 173(1), 185-203. <https://doi.org/10.1007/s10551-020-04534-0>
- Kuruç, Ö. (2023). *İnovatif Örgüt kültürü ve kurumsal dayanıklılık/rezilyans ilişkisinin ölçülmesinde çevresel türbülansın önemine yönelik bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kuzgun, Ş., & Gözükar, E. (2023). Örgütsel dayanıklılık kapasitesi, yeşil yenilik, algılanan yeşil örgütsel davranış ve sürdürülebilirlik performansı arasındaki ilişkiler: İSO 500 uygulaması. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 21(49), 399-432. <https://doi.org/10.35408/comuybd.1230408>
- Künü, B. (2020). *Günümüz Rekabet Ortamında Kurumsallaşmanın Örgütsel Dayanıklılığa Etkisi Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Lengnick-Hall, C. A., Beck, T. E. & Lengnick-Hall, M. L. (2011). Developing a capacity for organisational resilience through strategic human resource management. *Human Resource Management Review*, 21, 243-255.
- Li, B., Zhong, Y., Zhang, T., & Hua, N. (2021). Transcending the COVID-19 crisis: Business resilience and innovation of the restaurant industry in China. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 49, 44-53.
- Liu, W., Hu, Y. & Huang, Q. (2024). Research on critical factors influencing organisational resilience of major transportation infrastructure projects: a hybrid fuzzy DEMATEL-ISM-MICMAC approach. *Buildings*, 14(6), 1598. <https://doi.org/10.3390/buildings14061598>
- Lu, S., & Chan, W. K. (2024). Understanding organisational resilience of care homes for older people during covid-19 in china: a qualitative study with post-pandemic policy implications. *Journal of Aging & Social Policy*, 1-20. <https://doi.org/10.1080/08959420.2024.2403828>
- Luthar, S., Sawyer, J. & Brown, P. (2006). Conceptual issues in studies of resilience. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1094, 105-115. <https://doi.org/10.1196/anal.1376.009>
- Luthans, F. (2002). The need for and meaning of positive organisational behavior. *Journal of Organizational Behavior*, 23, 695-706. <https://doi.org/10.1002/job.165>
- Ma, T., Liu, Y., & Han, M. (2022). Visualisation analysis of organisational resilience research based on CiteSpace from 1990-2022. *IEEE Access*, 10, 65854-65872.
- Maalouf, J., Chahine, L., Abi Aad, A. & Kertechian, K., S. (2024). Determinants of business resilience: Investigating the roles of business agility, digitalisation, and environmental hostility during the COVID-19 pandemic. *J Int Entrep*, <https://doi.org/10.1007/s10843-024-00357-6>
- MacArthur, R. (1955). Fluctuations of animal populations and a measure of community stability *Ecology*, 36 (3), 533-536.

- Meng, T., Zhang, T., Chen, M., & Cao, J. (2024). Factors influencing enterprise organisational resilience: Evidence based on machine learning. *Managerial and Decision Economics*, 45(2), 578-589. <https://doi.org/10.1002/mde.4020>
- Mehta, M., Pancholi, G., & Saxena, A. (2024). Organisational resilience and sustainability: a bibliometric analysis. *Cogent Business & Management*, 11(1), 1-15. DOI: 10.1080/23311975.2023.2294513
- McDonald, N. (2006). Organisational resilience and industrial risk. In: *Resilience engineering: Concepts and Precepts*. eds.E. Hollnagel, D.D. Woods and N. Leveson, Florida, CRC Press, Taylor&Francis Group. 155-180.
- Murat, T. (2021). *Algılanan örgütsel desteğin, örgütsel rezilyans üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Novianti, K. R., Arifiani, R. S. & Pratika, Y. (2024). Organisational resilience in times of crisis: its relation with work-life balance and work engagement. *Jurnal Manajemen Universitas Bung Hatta*, 19(1), 1-11. DOI:10.37301/jmubh.v19i1.24142
- Okun, O. (2022). Örgütsel dayanıklılığın geliştirilmesi süreci ile inovasyona ilişkin değişkenlerin ilişkilendirilmesi. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 1-13. <https://doi.org/10.31006/gipad.1068200>
- Ortiz-de-Mandojana, N., & Bansal, P. (2016). The effect of firm compensation structures on the mobility and entrepreneurship of extreme performers. *Strateg. Manag. J*, 37, 1615-1631. <https://doi.org/10.1002/smj.2410>
- Pratono, A. H. (2022). The strategic innovation under information technological turbulence: the role of organisational resilience in competitive advantage. *Competitiveness Review: An International Business Journal*, 32(3), 475-491. <https://doi.org/10.1108/CR-03-2021-0046>
- Rehn, C., Gornitzki, C., Larsson, A. & Wadskog, D. (2014). *Bibliometric handbook for Karolinska Institutet*. Karolinska Institutet University Library Publications.
- Rutter, M. (1979) Protective factors in children's responses to stress and disadvantage. In *Primary Prevention of Psychopathology: Social Competence in Children* (Eds M. W. Kent and J. E. Rolf): 49-62, Hanover, NH, University Press of New England.
- Santos, S. C., Liguori, E. W., & Garvey, E. (2023). How digitalisation reinvented entrepreneurial resilience during COVID-19. *Technological Forecasting and Social Change*, 189, 122398.
- Silva-Santos, J. L. & Mueller A. (2022). Resilience in the management and business research field: a bibliometric analysis. *Management Letters/Cuadernos de Gestion*, 22(2). 61-79.
- Starr, R., Newfrock, J., & Delurey, M. (2003). Enterprise resilience: managing risk in the networked economy. *Strategy and Business*, 30, 70-79.
- Sun, R., Liu, Y., & Zhao, J. (2022). Innovation network reconfiguration makes infrastructure megaprojects more resilient. *Computational Intelligence and Neuroscience*, 1-16. <https://doi.org/10.1155/2022/1727030>
- Scheuch, I., Peters, N., Lohner, M. S., Muss, C., Aprea, C., & Fürstenau, B. (2021). Resilience training programs in organisational contexts: A scoping review. *Frontiers in Psychology*, 12, 733036. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.733036>
- Tolay, E., & Güteryüz, Ö. (2022). Yönetim alanındaki örgütsel dayanıklılık makalelerinin bibliyometrik analizi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 14(4), 3033-3052. <https://doi.org/10.20491/isarder.2022.1548>
- Yılmaz, H. U., & Yılmaz, A. (2022). Krizler bağlamında örgütsel rezilyans ve örgütsel ustalık. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 9(84), 1168-1175. DOI: <https://doi.org/10.26450/jshsr.3136>
- Van Eck, N., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538.
- Van den Berg, J., Alblas, A., Blanc, P. L., & Romme, A. G. L. (2022). How structural empowerment boosts organisational resilience: A case study in the Dutch home care industry. *Organization Studies*, 43(9), 1425-1451. <https://doi.org/10.1177/01708406211030659>

- Vakilzadeh, K. & Haase, A. (2020). The building blocks of organisational resilience: a review of the empirical literature. *Continuity & Resilience Review*, 3(1), 1-21. <https://doi.org/10.1108/crr-04-2020-0002>
- Vogus, T. J. and Sutcliffe, K. M. (2007). Organisational resilience: Towards a theory and research agenda. *IEEE International Conference on Systems, Man and Cybernetics*, Montreal, QC, Canada, 2007, 3418-3422. doi: 10.1109/ICSMC.2007.4414160.
- Walker, B., Carpenter, S., Anderies, J., Abel, N., Cumming, G., Janssen, M., ... & Pritchard, R. (2002). Resilience management in social-ecological systems: a working hypothesis for a participatory approach. *Conservation ecology*, 6(1), 14. <http://www.consecol.org/vol6/iss1/art14>
- Yamauchi, N., & Sato, H. (2023). The relationship between top management team diversity and organisational resilience: Evidence from the automotive industry in Japan. *Journal of General Management*, 48(2), 184-194. <https://doi.org/10.1177/03063070221081202>
- Zolkoski, S., & Bullock, L. (2012). Resilience in children and youth: A review. *Children and Youth Services Review*, 34, 2295-2303. <https://doi.org/10.1016/J.CHILDYOUTH.2012.08.009>.
- Zhang, L., Carter Jr, R. A., Qian, X., Yang, S., Rujimora, J., & Wen, S. (2022). Academia's responses to crisis: A bibliometric analysis of literature on online learning in higher education during COVID-19. *British Journal of Educational Technology*, 53,620-646.
- Zhang, Y., Wang, W., Mi, L., Huang, C., Xiao, H., Shang, K., ... & Wang, L. (2022). Organisational resilience in development: A systematic review based on bibliometric analysis and visualisation. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 83, 103408.
- Zhang, J., Long, J., & Von Schaeuwen, A. M. E. (2021). How does digital transformation improve organisational resilience?-findings from PLS-SEM and fsQCA. *Sustainability*, 13(20), 11487.
- Xie, X., Wu, Y., Palacios-Marqués, D., & Ribeiro-Navarrete, S. (2022). Business networks and organisational resilience capacity in the digital age during COVID-19: A perspective utilising organisational information processing theory. *Technological Forecasting and Social Change*, 177, 121548. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121548>